

ՏԱՄՆԵՐԿՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ, կէս տարեկանը 6 ռուբլ:
Առանձին համարները 5 կոպէկով:
Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ:
Օտարազգաբաշխը դիմում են ուղղակի
Тифлисе. Редакция «Мшак»

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և առաւ օրերէն):
Յայտարարութիւնն ընդունվում է ամեն լեզուով:
Յայտարարութիւնների համար վճարում են
խրաբանչիւր բառին 2 կոպէկ:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԴՐԱԿԱՆԱԿԱՆ „ՄՇԱԿ“

ԱՄԵՆՈՐԵԱՅ ԼՐԱԳԻՐ

(ՏԱՄՆ ԵՒ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ)

ԱՌԱՋԻԱՅ 1884 ԹԻՒՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԻ ՆՈՅՆ ԴԻՐԳՈՎ ԵՒ ՆՈՅՆ ՊՐՕԳՐԱՄԱՅՈՎ

Պ Ր Օ Գ Ր Ա Մ Ա

I. ՏԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: II. ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՎ ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐ: III. ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Ընդհանուր յօդուածներ, թղթակցութիւններ, լուրեր: IV. ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Ընդհանուր յօդուածներ, թղթակցութիւններ, լուրեր: V. ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ: VI. ՀՆՈՒԱԳԻՐՆԵՐ: VII. ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Ֆելիետոն, վէպեր, յնքնուրոյն և թարգմանական յօդուածներ, գիտութեան ամեն ինքնուրոյն, թղթակցութիւններ: VIII. ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ: ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐ: Տարեկան 10 ռուբլ, վեց ամսուայ 6 ռուբլ, իւրաքանչիւր ամսուայ 1 ռուբլ: ՀԱՏՈՎ համարները 5 կոպէկ:
ՀԱՅՏԵՆ. Тифлисе, редакция «Мшак».

Խմբագիր—Հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՇՐՈՒՆԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Նամակ Առաքաւա-
րէն: Ներքին լուրեր: ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ:
Նամակ Գերմանիայից: Արտաքին լուրեր:—
ՀՆՈՒԱԳԻՐՆԵՐ:— ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:— ԲԱ-
ՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Գործակալատարի յիշատակարանից:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԱՌԱՋԱԿԱՔԻՅ

Նոյեմբերի 3-ին

Յայտնի է հայ ընթերցող հասարակութեանը,
որ Ախալքալաքի գաւառի հայ—լուսաւորչական
ժողովուրդը բազմաթիւ և բազմաստորագիր խնդ-
րներով բողոքեց բարձրագոյն հոգևոր իշխանու-
թեանը իր հոգևոր գործակալի կատարած զեղծ-
մանց դէմ. յայտնի է նաեւ ապէս, որ բարձրագոյն
հոգևոր իշխանութիւնը, իր գաղթական հոգևոր
գաւառների բողոքները ուղարկութեան արժանա-

ցնելով յատկապէս քննիչ ուղարկեց Ախալքալաք,
որը մի առ մի շրջելով բոլոր գաւառի 50 հայա-
բնակ վիւղերը քննեց յիշեալ բողոքագրերը, և քնն-
նական գործը, որքան մեղ յայտնի է, յանձնեց թե-
միս ա. Առաջնորդի տնօրինութեանը: Թէ ինչ
վախճան կունենայ այդ գործը մեղ դեռ ոչինչ
յայտնի չէ, միմիայն գիտենք, որ ա. Առաջնորդը
վիճակիս գործակալին իսպառ. հրաժարեցրած է
պաշտօնից և հետեւապէս նրա յանցաւոր լինելը
ստուգած է:—Ոչ ոք արարակոյս չունէր, որ գործա-
կալը շատ թէ քիչ յանցաւոր է, գործած լինելով
եթէ ոչ բողոքովին, գէթ մասամբ այն բազմաթիւ
նիւթական և բարոյական զեղծումները, որոնց մա-
սին ժողովուրդը մի այդպիսի անօրինակ (գոնեա
մեղանում) համախումբ բողոք ներկայացրեց ուր
հարկն էր: Կարելի է հաստատապէս ասել նոյն-
պէս, որ ոչ ոք տարակոյս չունէր և չունի, որ
Ախալքալաքի գաւառի գործակալը բացառութիւն
չէ կազմում ոչ իր նախորդ գործակալների և ոչ
էլ իր ժամանակակիցների մէջ: Եթէ քննութիւնից
յայտնվեցաւ այստեղ, որ գործակալը չափել է

հոգևոր իշխանութեան հասանելիք տուրքերից և
նուրբնից, ըստ առաւին թէ չեմ մեղադատու-
մեղ կտրելիս, լիզում է մատը», որ նա չափու-
թիւ պատճառ և հեղինակ է դարձել բազմաթիւ
անկանոն և անարժան ձեռնարկութիւնների, բազ-
մաթիւ հաս պատկերի, որ նա հարստահարել է
իր ստորագրեալ եկեղեցականներին և այլն և այլն,
միթէ աւելի կամ պակաս նոյն զեղծումները չեն
գործել նրա նախորդ և ներկայ պաշտօնակից-
ները այստեղ և ուրիշ տեղեր. մեր սեփական
տեղեկութիւնները և լրագրներում հրատարակված
բազմաթիւ իրողութիւնները բաւականին բացորոշ
ցոյց են տալիս, որ մեր գործակալի զեղծումները
գործելը մի բացառիկ իրողութիւն չէ, այլ ընդ-
հանրութիւնը, գուցէ շատ քիչ բացառութիւննե-
րով, ենթակա է եղած և է աւելի կամ պակաս
նոյն ախտին: Շատ ցաւով է այս իրողութիւնը
ամեն մի հայի օրով, որին թանց է իր հի-
նաւորը, բազմաթիւ նախապաշտի արեւմտ
գնված եկեղեցու նիւթական, ևս առաւել
բարոյական չափերը:—Եթէ ժողովուրդը հա-
մեմատաբար աւելի հեռուից կարողանում է
նկատել իր հոգևոր պաշտօնեաների գործած
զեղծումները և բողոքում է նոյցա դէմ, միթէ
հոգևոր իշխանութեանը, որ անմիջապէս կապված
է այդ պաշտօնեաների հետ, յայտնի չեն դուրս
Օրինակի համար, Ախալքալաքի գործակալը, բաց-
արձակ գործելով վերոյիշեալների նման ապօրինու-
թիւններ, միթէ կարող էր չը նկատվել Ախալ-
քալաքի ս. յովսէփից, որ տարին մի քանի անգամ
այցելում էր մեր գաւառը և երբեմն ամիսներով
էր մնում այստեղ: Որտեղ էին թնուում այն ան-
կանոն և ապօրինի ձեռնարկութիւնների գործերը,
որտեղ էին լուծում ստանում այն հաստատութիւն-
ները, որոնց սկիզբն էր տալիս գործակալը. ո՞վ էր
ստուգում գործակալի ներկայացրած վիճակային
արդեանց հաշիւները եկեղեցիների ելուեւաւը. ո՞վ
էր նա հաստատում երեկոյաններին ընտրու-
թիւնները և այլն և այլն...:—Աւելորդ և մինչև
անգամ ցաւալի է աւելի ընդարձակվել այս ա-
ռաքալայի մասին և կարծում եմ, որ դժուար թէ
միշտ, առանց պարզապէս երեսցող ճշմարտութիւնը
ոտնակոխ անելու յանդիմանեան, հակառակը
պնդէ:

Գուցէ մենք բողոքովին աւելորդ տեղը յայտնած
կը լինէինք յիշատակած ցաւալի իրողութիւն-

ները, եթէ չը կարողանայինք փոքր ի շատե
պարզել ընթերցող հասարակութեանը զոյգա պատ-
ճառը և ըստ կարողութեան, զոյգա առաջն առնե-
լու միջոցները:

Յայտնի է, որ մեր հոգևոր իշխանութեան ինքա-
խիայի մէջ պաշտօն կատարող անձինքը, գրեթէ
առանց բացառութեան, եկեղեցականներ են. այն
է՝ մեր հոգևորական մարմնից ծնունդ առած ան-
հատներ, մարմնից, որ ցաւալի է ասել, զանա-
զան պատճառներով, մտաւորապէս ցածր է
գտնվում, շատ քիչ բացառութիւններով, իրանից
առաջնորդվելու վիճակի մէջ գտնվող ժողովու-
րդից: Գուցէ լինեն աստիներ, թէ մեր հոգևորական
զանս ևս, ուղղակի ծնունդ առնելով ժողովուրդից,
կարող է նկատվել ժողովուրդի ճշգրիտ մտաւոր և
բարոյական պատկերը: Բայց, մեր կարծիքով, այդ
աստիները սխալվում են հետեւեալ պատճառնե-
րով:—Նախ՝ մեր կուսակրօն հոգևորականները,
որոնց ձեռքում գտնվում է մեր հոգևոր գործերի
զեկավարութիւնը, ժողովուրդից չեն ընտրվում և դը-
տանվում են մի այնպիսի վիճակի մէջ, որ նոյցա դա-
սը մտնելու ձգտումն պէտք է ունենան, շատ քիչ
բացառութեամբ, աշխատանքից փախչող և իրանց
գոյութիւնը այլ ճանապարհներով անհանգիստ
կամ պահպանելու անընդունակ անձինք, և երկ-
րորդ՝ նոյն իսկ ժողովուրդից, իբրև թէ ընտր-
վող, ամուսնացած հոգևորականները—քահանայնե-
րը, իրանց պաշտօնի նիւթական անախտան-
ձելի վիճակի պատճառով, չեն կարող լինել
ժողովուրդի աւելի բարձր մտաւոր ոյժե-
րից—ինտելիգենցիայից: Երկրորդ՝ եկեղեցական
զանս մէջ գտնվող բարոյապէս և մտաւորա-
պէս համեմատաբար բարձր անհատներին ևս դա-
ւալ չեն կարող լինել այն եկեղեցական պաշտօն-
ները՝ որոնք նիւթական վարձատրութիւնից զուրկ
են:—Եւ յիշատի, եթէ միայն իշխելու կամ փայ-
լելու փառասիրութիւն չը լինի, ներկայ ժամանա-
կում, որ եկեղեցականը կը համաձայնվի լինել հո-
գևոր գործից գործակալ, կամ անդամ զանազան
հոգևոր ատեաններին:—Կեց. այնքան տարօրինակ
չեն այն հոգևոր պաշտօնները, որոնք ստանձնող-
ներից պահանջում են լոկ ճիշտ համեմատաբար
թիւթե աշխատանք, բայց որքան տարօրինակ է
այն եկեղեցական պաշտօնակարներին յատկապէս
գործակալների պաշտօնը, որի ստանձնող եկեղե-
ցականը, չը ստանալով որ և է որոշած վարձա-

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Կ Ա Ն

ԳՐԻԳՐԱՅԱՏԱՐԻ ՅԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆԻՅ

VI

Արդէն երեք տարի էր, որ ես ծառայում էի ա-
ղա Գուգամեանցների մագաղանում. իմ գործերս
վատ չէին գնում. ես արդէն գրաւել էի Մակար
աղայի հաւատարմութիւնը և օրէցօր աւելի ու
աւելի բարձրանում էի նրա աչքում: Իմ թուրս
երկասյրի էր. նա կտրում էր այս կողմով էլ, այն
կողմով էլ: Մանրակաճառ Թորոսի խօսքերի նշա-
նակութիւնը ես փոքր առ փոքր սկսում էի հաս-
կանալ. նրա տուած խրատը ինձ օգնում էր: Այն-
տեղ, ուր հարկաւոր էր խորամանկութիւն—ես
խորամանկ էի ինչպէս օձ, ուր հարկաւոր էր միա-
թուութիւն—ես միաթու էի ինչպէս ուղիւս, ուր
հարկաւոր էր կեղծաւորութիւն և շողքօրթող էի.
Ինչպէս երեք տարի էր անցել, ես չէի հարկաւոր
էր ստանալու իմ խօսքը: Մի խօսքով
էի ասում, ինչպէս մի հմայող: Մի խօսքով
էի հնազանդվում էի ամենայն մի դէպքում հան-
գամանքներին և իմ ամեն մի քայլը դնում էի
վերջինների համեմատ՝ միայն թէ կարողանայի
առաջանալ Մակար աղայի մօտ, միայն թէ ձեռք
բերէի նրա վստահութիւնը:

Հասել էին այն օրերը, երբ Մակար աղան պի-
տի պատկերը. մի քանի ամիսներ առաջ արդէն

սկսել էինք պատրաստութիւններ տեսնել այդ նը-
շանաւոր օրվայ համար: Այդ օրերը ես այնքան
զբաղված էի, որ քիթ օրերու համար անգամ
ժամանակ չունէի. իմ գործերը շատացել էին. ա-
մենայն ինչ ես էի կատարում թէ տանը և թէ մա-
ղաղինում. ամենքը ինձ էին յանձնարարութիւն-
ներ անում, ես կատարեալ թեք էի առել և
թուշում էի ամեն կողմ, ուր որ ինձ ուղարկում
էին: Վաչի, դեռ բազար այս ինչ բանը գնիր—
չայս բողոքիս աղա և խաչին մի վարկեանում
անհետանում էր աղայի հրամանը անյապաղ կա-
տարելու: Վաչի, վաղ տուր մագաղանից այս ինչ
կտորը բեր, Մակար աղան դեռ խօսքը չա-
ւարտած խաչին արդէն ճանապարհ էր ընկել: Մի
խօսքով չեմ օրդա խաչին՝ աղա Գուգամեանցների
տանը դառել էր մի գնդակ և ուր որ նրան
ձգում էին, նա զորովելով գնում էր:

Մակար աղան այդ ժամանակները գտնվում էր
ուրախ տրամադրութեան մէջ. նա ամենքի հետ
բաղցրութեամբ էր վարվում, ամենքի հետ խօ-
սում էր կակղութեամբ նա մանաւանդ ինձ հետ:
Միւս գործակալատարների դէպի ինձ ունեցած նա-
խանձին չափ չը կար. ես դառել էի մի փուշ
և ծակում էի նրանց աչքերը. ամենքը նախան-
ձում էին, մանաւանդ նրա համար, որ ես աղա
Գուգամեանցների ընտանիքում ընդունվում էի
ինչպէս նրա անդամներից մէկը, իսկ իրանք ան-
մէջ մի անգամ հաղիւ էր պատահում, որ մտնեն
սկսեմ:

Մակար աղան պիտի պատկերէր Շ... քաղաքի մի
հարուստ դրամատիրոջ աղջկայ հետ: Այն աղքատ
աղջկան, որի վրա նա ուղարկ էր առաջ նշանվել
և որի մասին միջնորդութիւն էր անում տէր
Վահակը, մեռած էր: Հասարակութեան մէջ խօ-
սում էին, թէ նրա մահուան պատճառը եղել է
Մակար աղան: Այս մահուան էին պատմում չար
խեղճները, որոնց ես, ճշմարիտը խօստովանած,
դժուարանում եմ հաւատալ: Ասում էին, թէ երբ
Մակար աղան երկար ժամանակ աղջկայ սիրտը
զրաւելու համար զանազան խորամանկութիւններ
գործ դնելուց յետոյ տեսնում է որ չէ յաջողվում
հասնել իր նպատակին, վճռում է դիմել վերջին
ամենախիստ միջոցին՝ յոյս ունենալով, որ այդ
միջոցը անշուշտ կօգնի նրան իր ցանկութեանը
հասնելու: Նա վարձում է մի քանի գազանաբարդ
մարդիկ և պատկերում նրանց մի գիշեր գազանի
կերպով սպանել օրիորդի սիրած երիտասարդին,
որպէս զի այսպիսով աղջկայ սիրտը ազատվի
նրա սիրուց և ինքը, Մակար աղան, կարողանայ
պատկերել նրա հետ: Մի գիշեր խեղճ երիտասարդը
չուկայից վերադառնալու ժամանակ՝ առաջակնե-
րից մէկը գազանի անկիւնից արձակվում է նրա
վրա ատրճանակը և գնդակը թափանցելով ողոր-
մաւ կտրում է մէջ, մի վայրկեանում սպանում է
նրան: Երբ երիտասարդի դիակը յանկարծակի բե-
րում են տուն, նրա ծերունի հայրը տեսնելով իր
միակ որդու անհնազանդ դիակը ուշաթափվում է
և միւս օրը խեղճարվում, իսկ պատառ մայրը

նոյնպէս չը կարողանալով իր զաւակի կորստեան
դառն կսկիծը երկար տանել մի ամիսից յետոյ
փոխվում է միւս աշխարհ:

Սիրահարված օրիորդին երկու օր չարունակ չեն
կարողանում բաժանել երիտասարդի դիակից և
թաղելու ժամանակ հաղիւ հաղիւ նրան կա-
րողանում են արգելել, որ իր սիրելի դիակի հետ
միասին չը մտնի գերեզմանը: Օրիորդին անչնա-
ցած բերում են տուն և մի քանի օրից յետոյ խե-
ղճարվում է, իսկ մի ամիս չանցած նա ևս մեռ-
նում է:

Այդպէս պատմում էին չար լեզուները, սակայն
ես կրկնում եմ, որ չեմ կարող երաշխաւորել թէ
այդ ողբերգական դէպքը պատճառը Մակար ա-
ղան լինէր: Այսպէս թէ այնպէս, Մակար աղան
զաղարկում է իր հաւանած աղջկայ վրա մտածե-
լուց, իսկ իր միջնորդութեան համար տէր Վա-
հակը այնու ամենայնիւ ստանում է Մակար ա-
ղայից կանաչ կարմանոցները, փոխարէնը նրա
համար գտնելով մի հարուստ ընտանիքից աւելի
զեղեցիկ, թէ քիչ պատառած մի հարսնացու:

Թէ ինչպէս էր Մակար աղայի հարսնալիքը, որքան
չընդ էր նա և ինչքան չնայ ծախսեր եղան—այդ
մասին ես աւելորդ եմ համարում գրել իմ յիշա-
տակարանում: Բաւական է միայն ասել, որ ճաշ-
կերովը չարունակից ուղիղ հինգ օր և քաղա-
քում մարդ չէր մնացել, որ հրաւիրված չը լինէր
հարսնալիք: Մի օր Մակար աղան ճաշկերով
տեղեց առանձնապէս հայ բնակիչների բարձր

նել, այլ ընդհանուր նրանց դուրս բերելի ծա-
նոթութիւն մեր ազգայիններէ: Թող այդ առանց
կրիտիկայի, առանց դրանց դէմ արած դատողու-
թիւնները կատարվի, բայց դրանք անձանց չը
մնան մեզ, և մենք անկեղծօրէն պիտի չնորհակա-
լինենք, եթէ Պետերբուրգի մէջ ապրող հայերից
մենք յանձն առնել ծանօթացնել մեր ընկերացող
հասարակութեանը «St. Petersburg Ztg.»-ի մէջ
տպւած յօդուածները ամբողջ չարքի հետ: Մենք
այդ յօդուածները չափ քան գոցէ կը սովորէինք,
ինչպէս ես, օրինակի համար, սովորեցի այդ մի
յօդուածից, որ Արդուինի «ամենապատուական քա-
ղաքացիները, թուրքերն էին», բայց նրանք «դժ-
բաղդապէս» ամբողջութեամբ գաղթեցին դէպի
Թուրքիա, երբ Արդուինը Ռուսաստանի տիրապե-
տութեան ներքոյ ընկաւ... Պարսն Պէտերբուրգը
ասում է, որ նա գնացել է ճանապարհորդելու դե-
պի այդ երկիրները «աշխարհագրական ընկերու-
թեան» յանձնարարութիւնով, բայց չէ յիշում որ-
տեղի աշխարհագրական ընկերութիւն է դա:
Այս յօդուածի մասին այսքան էլ բաւական է.
որոցէ միւսները մասին կը հարցոյդի Պետերբուր-
գի ձեռ թղթակիցը, օրին դիւրին կը լինէր գտնել
«St. Petersburg Ztg.»-ի համարները հասարա-
կաց դրաքարանի մէջ:

Ա. Արծրունի

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ջօն Լըմուան «Journal des Débats» լրագրի
մէջ մի յօդուած տպեց, որով նա նկարագրում է
Սպանիայի դրութիւնը և կարծիք է յայտնում
գերմանական թագաւորանոցի այցելութեան մա-
սին: «Թագաւորանոցի այցելութիւնը, ասված է
այդ յօդուածի մէջ, առիթ կը տայ և արդէն առիթ
տուել է բաղմամբի դատողութիւնները: Մեր կար-
ծիքով, Ֆրանսիայի մէջ այդ այցելութեան մասին
պէտք է որքան կարելի է սակաւ խօսել: Վերջա-
պէս դա մի փոխ-այցելութիւն է և, տոնական
տեսակէտից գործին նայելով, պէտք է ասել, որ ըս-
պանական թագաւորը այնպիսի մի տոմարի չէ պատ-
կանում, որ մի այլ թագաւորացի նրա քաղաքապե-
տութեանը քաղաքապետութեամբ չը պատասխանէ:
Մենք չենք հասկանում, թէ գերմանական լրագրի-
ները ինչի համար են վիրաւորանք համարում
Ֆրանսիային թագաւորանոցի ճանապարհորդական
ընտրութիւնը: Ընդհանուրապէս, մենք կարող ենք
նրանց հաւատաւորել, որ գերմանական թագաւոր-
անոցի վճիռը խաղաղից անցնելու մասին, թող-
նելով Ֆրանսիան, քաղաքապետութեան և լաւ ճա-
շակի մի ապացոյց է: Ֆրանսիական հանրապետու-
թեանը հարկաւոր չէ զբաղվել այն այցելութիւն-
ներով, որոնց միտնաց անում են օտար թագա-
ւորները: Շատ կարելի է, որ այդ այցելութիւն-
ները չափազանց դրաւիչ էլ չեն ոչ այցելողների
և ոչ նրանց ընդունողների համար: Մենք չը գի-
տենք, արդեօք շատ ուրախ էր Վարդ-Ալբերտի թոռը
և Վիկտոր-Էմանուէլի որդին, երբ նա Վիեննա

դնաց և կամ երբ նա վերադարձաւ անտեղից, աւտո-
րական գնդապետի համալսարանով: Այդ նրա գործն
է: Մի և նոյն ժամանակ Սպանիայի գործն է վճռել,
արդեօք ծանր բռնել չէ նրա համար Եւրոպայի ամե-
նայայտնի պետական անձինքներից մէկի այցելու-
թիւնը և արդեօք հարկաւոր էր ներքին դժուարու-
թիւնները ծանրացնել արտաքին քաղաքականու-
թեան դժուարութիւններով: Այդ ցոյցին, որ մեզ
դէմ ուղղած ցոյց են անուանում, մենք ամենայն
անտարբերութեամբ կը նայենք:

—Բուխարեստի մէջ օրերումս մի բրօշուր հրա-
տարարվեցաւ «Ռուսաստանը և Աւստրիան Ռու-
մինիայի մէջ» վերնագրով: Ինչպէս կարծում են,
անյայտ հեղինակը պատկանում է պահպանողա-
կան կուսակցութեանը: Նա հաղորդում է պատմա-
կան դանաղան փաստեր Ռուսաստանի և Աւստ-
րիայի մասին և վերջը ասում է. «Ռումինա մեզ
յայտնի են այն պայմանները, որոնցով Բեսա-
րաբիան գիշուած է Ռուսաստանին, մենք չնոր-
հակալ պէտք է լինենք, որովհետեւ դրա փոխարէն
Ռուսաստանի չնորհիւ մենք աւելի շատ ձեռք բե-
րինք, այն է Գորբուչա: Մենք աւելի շատ կըստա-
նայինք, եթէ Աւստրիան չընդունանար Վիդի-
նը մեզ զիջանելուն: Կրկնում ենք, զանակցու-
թիւնը Ռուսաստանի հետ մեզ համար ամենաբնա-
կանը և ամենաշահաւէտն է: Այդ հանգամանքը
շատ լաւ գիտեն մեր բոլոր զբաղյիները: Որտեղ
կատարութիւնները աշխատում են միմեան աւ-
ստրո-գերմանական դաշնակցութեան հետ, այն-
տեղ ժողովուրդները ընդգիծաբար ընդունում են պատ-
րաստում իրանց կառավարութիւնների համար:

ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՒՍԻՍԱՑԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆՑ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 15 նոյեմբերի: Կայսրու-
հու ծննդեան օրը երէկ տօնված է ամեն
տեղ մաղթանքներով, լուսաւորութեամբ և
թատրոնների մէջ ժողովրդական հիմնը կա-
տարելով:

ՄՈՍԿՎԱ, 15 նոյեմբերի: Այսօր հանդի-
սաւոր կերպով կատարվեցաւ գերմանի-
այանի գործիչ Ա. Ի. Կոշելովի մարմնի
յուզարկաւորութիւնը: Դառաւոր հանգու-
ցեալի բնակարանից մինչև եկեղեցին ձեռ-
քով տարան: Յուզարկաւորութեանը ներկայ
էին բազմաթիւ հասարակութիւն և զանա-
զան պատգամաւորութիւններ: Դառաւոր վը-
րա պահները դրին գերմանիայից, զանա-
զան հիմնարկութիւններից և լրագիրների
խմբագրութիւններից:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 15 նոյեմբերի: Այսօր գի-
նուորական նահանգական դատարանի մէջ

այնտեղ. Ի հարկէ էլ մեր գործերում. կը գնան,
թէ ոչ:

—Ինչպէս կարող եմ համարձակվել ձեր հրա-
մանը չը կատարելու. թէկուզ դժուար էլ ուղար-
կէք, դարձեալ պարտաւոր եմ գնալու, միայն թէ
ձեր հրամանը կատարվի:

—Շատ ապրիտ, վատ տղայ չես դու, խաչի, և ճէնց
դրա համար եմ ուզում քեզ և ոչ ուրիշին ուղար-
կել: Գու աշտեղ կը լինես իմ եղբայր Արքայա-
պետի ձեռքի տակ և պիտի կառավարես այնտե-
ղի բոլոր մեր գործերը, միւս գործակատարները
քո ձեռքի տակ կը լինեն: Լաւն է:

—Շատ չնորհակալ եմ, Աստուած ձեր հարստու-
թիւնը հազար անգամ աւելացնի:

—Այդ պատճառով մեծ պաշտօն է, դու պէտք է
շատ զգոյշ լինես նրանում. Բաքուի գործերը այս-
տեղի գործերի նման չեն, դու պէտք է կառավա-
րես նախկին հանգրեւը, ֆօթօգրէի գործարանը,
հաշիւատունը և բացի սրանից մեր նոր շինութիւն-
ներին էլ միակ տաս:

—Կաշխատեմ ձեր առաջ ամօթալի չը մնալ:

—Մտիկ արա, լաւ ծառայիր. իմ եղբայրս էլ
ինձ նման բարկացող և խստաբարոյ մարդ է, նա
էլ, ինչպէս ես, չէ սիրում իր ասածը երկրորդ ան-
գամ կրկնել. դու պիտի այնպէս վարվես նրա հետ,
որ նրան չը բարկացնես, եթէ ոչ քեզ մի օր ան-
գամ չի պահի. դու չը պիտի մազի չափ անգամ
նրա հրամաններից չեղկես. լուսն էս:

—Ես կը լինեմ Արքայապետի աղայի ստորակը, ինչ-

պակեցաւ. դաշտային նախկին ինտենդանտ
տայնի սովետնիկ Բոսիցիւն և հինգ ուրիշ
անձինքների գաղափարական գործի քնն-
նութիւնը: 40 աւելի վկաներ չը ներկայա-
ցան դատարանին: Եկած 27 վկաների թը-
ւումն է և Մակշեւի: Նրանք ամենքն էլ
տուն են թողված մինչև նոյեմբերի 18-ը:
Վիճարանութիւնների երկարութեան և մե-
ղադրական 5 գործերի պատճառով քննու-
թիւնը մօտ 5 օր կը տևի:

ՐՕՍՏՈՎ (Գօնի վրա), 15 նոյեմբերի: Նա-
ւագնացութիւնը Ազովեան ծովի վրա շա-
րունակվում է: Գօնի բերանները ազատ
են:

ՍՕՅԻՍ, 15 նոյեմբերի: Ազգային ժողովի
նիստերը նորից սկսվեցան:

ՄԱՐՍԻ, 15 նոյեմբերի: Պու և Ֆրէսի-
նէ՝ առևտրական յայտնի տունը դադարե-
ցրեց հատուցումները:

ԿՍՑԻՐԷ, 15 նոյեմբերի: Ալիքիայից և
Տրիպոլից հաղորդում են, որ այնտեղ հասել
են սուտ մարգարէի գործակատարները:
Թուրքաց օֆիցերները եզրկատուի մէջ հրա-
ժարվում են Սուդանի վրա արշաւելուց,
հիմնվելով այն պայմանի վրա, որ նրանց
պարտաւորեցնում է ծառայել եզրկատուի
մէջ:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 16 նոյեմբերի: «Jour-
nal de St. Petersburg» ամսիտ է ա-
նուանում Փարիզի «Gaulois» լրագրի լու-
րը մի դաւադրութեան մասին թագաւոր
Կայսրի դէմ: «С. Петербург. Вѣд.» լրա-
գիրը հաղորդում է, որ ճանապարհորդների
հաղորդակցութեան միտնորութեան յան-
ձնաժողովը, որը քննում էր պահեստների
կառուցանելու ընկերութեան նախագիծը,
պետական և հասարակական շահերը
պաշտպանելու համար անհրաժեշտ հա-
մարեց մի քանի փոփոխութիւններ երկար-
կել ընկերութեան կանոնադրութիւնը: Բա-
ցի այդ փոփոխութիւնները միտնորութեանը կից
մշակվում է լրացուցիչ կանոնների մի նա-
խագիծ, որ դրական կերպով փոփոխում է
յիշեալ կանոնադրութեան մի քանի յօ-
դուածները: Բոլոր այդ փոփոխութիւնները
կենթարկվեն պետական խորհրդի քննու-
թեանը: Երէկ գրադատական մասնաժողովը
որոշեց՝ բարձր կօրֆի այրիին խարկով մի
հեռագիր ուղարկել, ցաւակցութիւն յայտ-
նելով ժողովրդական ուսուցիչարանական գոր-

ծին բոլոր համակրողների կրած կորուստի
առիթով: Բիզայի ջրանցքը սառեց:

Կ. ՊՕԼԻՍ, 16 նոյեմբերի: Պաշտօնապէս
հերքվում է այն լուրը, իբր թէ սուտ մար-
գարէն 300000 զօրք ունի: Ապստամբու-
թեան ճնշելը ուշանում է Սուդանի աշ-
խարհագրական և կլիմայական պատճառ-
ներով:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 16 նոյեմբերի: Այսօր
սենատը ոչնչացրեց նահանգական դատա-
րանի վճիռը Կրօնշտատի բանկի մէջ կա-
տարված գեղծութիւնների մասին, բայց իմե-
լեանօվից, և որոշեց գործի նոր քննութիւ-
նը յանձնել նոյն դատարանի միւս բաժ-
նին:

ՏԱՇԿԵՆՏ, 16 նոյեմբերի: Գեներալ նա-
հանգապետի կարգադրութեամբ անպայման
արգելված է օպիումի, հաշիշի և կոկինա-
րի պատրաստելը, բերելը և ծախելը, և
դրանց համար եղած հիմնարկութիւնները
հրամայված է փակել:

ԲԵՐԼԻՆ, 16 նոյեմբերի: Պրուսական սեյ-
մի ներկայացուցիչներին ընդունելով, Վիլ-
հելմ կայսրը հաստատ համաձայնեց յայտ-
նեց խաղաղութեան յարատեւութեան մա-
սին և յիշեց լաւ յարաբերութիւնները
Ռուսաստանի հետ:

ՓԱՐԻՋ, 16 նոյեմբերի: Միտնորութեան
յայտնութեան համեմատ ջինսատանը խա-
ղաղութիւն է ցանկանում և նա կընդդի-
մանայ միայն յարձակմանը Բալկանի վրա:
Ծովապետ Կուրբէի հաղորդութեան համե-
մատ զօրքերը հաւաքված են Բալկանի վը-
րա յարձակվելու համար:

ԼՕՆԻՍՏ, 16 նոյեմբերի: Բէկէր-փաշայի
առաջարկութեամբ Թուրք օֆիցերների մե-
ծամասնութիւնը նրա հետ ուղեորվում է
Սուդան:

Խմբագիր—հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԲՈՒՆԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

КЕЛЕРСКАЯ
УКСУСНАЯ ЭСSENция.

45—50

—Ինչո՞ւ չէ, չորս տարի է ձեր տանը ծառա-
յում եմ, ինչպէս կարելի էր, որ այդքան ժամա-
նակ Ես հետ չը խօսէի:

—Ի՞նչ ես խօսում նրա հետ:

—Ինչ պէտք է խօսի ծառան իր խանութի հետ,
նա ինձ հրամաններ և պատուէրներ է տալիս, իսկ
ես կատարում եմ:

—Բացի սրանից ձեր մէջ ուրիշ խօսակցու-
թիւն չէ եղել:

—Ծառայի և նրա խանութի մէջ չը գիտեմ էլ
ուրիշ ինչ խօսակցութիւն կարող է լինել:

—Շատ շնոր ես տեսնվել թամարի հետ:

—Երբ որ նրան հարկաւոր է եղել ինձ մի հրա-
ման տալու:

—Այդ ժամանակները նա քեզ հետ երկար է
խօսել, թէ միայն հրամաններ է տուել:

—Բացի հրամաններից ուրիշ ոչինչ բանի վրա
ինձ հետ չէ խօսել:

—Ճշմարիտն ես ասում:

—Թող Աստուծոյ կրակը իմ գլխին թափվի, եթէ
ես ձեր առաջ սուտ եմ խօսում, բայց, աղա, ես
չեմ հասկանում թէ ինչու համար էք այսպիսի
հարցեր տալիս ինձ:

—Ոչինչ, այդ բոլորը չէ:

(Կը շարունակվի)

ՀԱՐԱԹ ՕՐ, ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 19-ԻՆ

ԹԻՖԼԻՍԻ ԺՈՂՈՎԱՐԱՆԻ ԴԱՀԼԻՃՈՒՄ

ՀԱՅՈՑ ԿԱՆԱՆՑ ԲԱՐԵՎՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՕԳՏԻՆ

Կը տրվի

Կ Օ Ն Ց Ե Ր Տ

Մասնակցութեամբ տ. ՊԱՆՇԻ, տ. ԳԱՄԲԱՐՈՎԻ, օր. ԱԽՎԵՐԳՈՎԻ, պ. ԲՈՒԽՈՎԵՑԿՈՒ, օր. ԲԻՉՈՒՐԻՆԱՅԻ, պ. ԳՕՐՍԿՈՒ, ՕՊՈՉԻՆՆԻ և ՏՕՐԻՆՆԻ:

1—2

ՄՕՍԿՎԱՅԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՄԻ ՈՒՍԱՆՈՂ ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ Է ՈՒՆԵՆԱԼ ԴԱՍԵՐ ՌՈՒՍ և ՀԱՅ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒՄ:
ՀԱՍՑԵՆ ՀԱՐՑՆԵԼ «ՄՇԱԿԻ» ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆԸ:

3—5

ԲԱՑՈՒԱԾ Է ԵՐԿՐՈՐԻ ՏԱՐԵՇՐԱՆԻ 1884 թ. ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ:

„Ա Ղ Բ Ի Ի Ր“

Պ Ա Տ Կ Ե Ր Ա Ջ Ա Ր Դ

ՄԻԱՄՍԵԱՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՎԱՆԵՐԻ ԵՒ ԴԱՍԵՐԱՐԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ:
(ՏԱՐԵՆԸ ԼՈՑՍ ԿԸ ՏԵՍՆԻ 12 ՀԱՄԱՐ 2—3 ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ)

Կը հրատարակվի մի և նոյն դիրքով, մի և նոյն ուղղութեամբ և նոյն աշխատակիցների մասնակցութեամբ:

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

- I. Վէպեր, մանրամասն, զրոյցներ, առակներ, հեքիաթներ, ճանապարհորդութիւններ, կենսագրութիւններ:
- II. Բանաստեղծութիւններ:
- III. Գիտութիւն և արուեստ:
- IV. Հետաքրքիր տեղեկութիւններ:
- V. Այլ և այլք:

Զ Ո Ւ Ա Ր Ճ Ա Լ Ի Ք

- VI. Մանկական, ֆրեյդիան, շախմատի և այլ խաղեր, բերաններ, թաղանթական խնդիրներ: Անեկդոտներ, հանելուկներ, չուտասելուկներ:
- VII. Երգեր նոտաներով:

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԻ

- VIII. Կրթութեան և դաստիարակութեան վերաբերեալ յօդուածներ և տեղեկութիւններ:
- IX. Առաջարկութիւններ, խորհուրդներ:
- X. Մատենախոսութիւն և նոր գրքեր:
- XI. Խառն լուրեր:

Պատասխաններ: Յայտարարութիւններ:

Երկրորդ բաժինը կը հրատարակվի առանձին թերթերով տարեկը չորս անգամ:

Տարեկան բաժանորդները կը ստանան երկու պրէմիա, յուլիսին և դեկտեմբերին:

„ԱՂԲԻԻՐ“ տարեկան բաժանորդագինը 3 ռուբլի է, կէս տարվանը 2 ռուբլի: Հասցէն՝ Тифлисъ, редакция „Агбура“, իսկ արտասահմանից՝ Tiflis (Caucase) Rédaction du journal „AGBUR“.

„ԱՂԲԻԻՐ“ թիֆլիսում կարելի է ստորագրուել և հայ գրադաձառանոցներում, պ. Շահվերդեանի պալիլիծում ու Մանկական գրադարանում:

Խմբագիր-հրատարակիչ՝ ՏԻԳՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆՑ:

2—3

41—50

Շատ ջանքով գնով ծախվում է ՏՈՒՆԸՆԸ և նրա մօտի ԱՅԳԻՆ, որ գտնվում է Նախիջևանի գաւառի ՎԵՐԻՆ-ԱԳՈՒԼԻՍԻ մէջ և որ պատկանում է ինձ, նոյն զիւղի բնակիչ ՄԵՏՐԱՐ ՄԵՏՐԱՐԵԱՆՆԵՐԻՆ: Խնդրում եմ պ. պ. ցանկացողներին զիմե ինձ այս հասցեով, ԱԳՈՒԼԻՍ, ՄԵՏՐԱՐ ՄԵՏՐԱՐԵԱՆՑԻՆ:

2—3

Հայոց կովկասի Բարեգործական ընկերութեան Խորհուրդը խնարհաբար խնդրում է ընկերութեան արդոյ անդամներին շնորհ բերել կրակի, ամիս 20-ին, առաւօտեան 11 ժամին, Արծրունու թատրոնը, ընկերութեան ընդհանուր ժողովին, ընկերութեան ընդհանուր ժողովի նախագահ և քարտուղար, Խորհրդի չորս անդամ և հինգ փոխ-անդամ ընտրելու, ընկերութեան հաշիւները վերստուգող Յանձնաժողովի ղեկավարութեանը լսելու և Յանձնաժողովից կազմած հրահանգը՝ ընկերութեան ընդհանուր հաշիւը վերստուգող Յանձնաժողովի համար՝ քննելու և հաստատելու:

ՍՏԱՄՈՒՔՍԱՅԻՆ ՑԱՒԵՐԸ

ՊԷՊՍԻՆԵԱՆ ԳԻՆԻ ԲՈՒԴՕ

Այդ զինն շատ զուրկեան համ ունի, 25 տարի շարունակ զործ է անվում հետեւեալ զիպաճներում: ԽԱՌԺԱԿԻ ԲԱՅԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ, ՍՏԱՄՈՒՔՍԱՅԻՆ ՑԱՒԵՐԻ և առհասարակ ԱՆԿԱՆՕՆ ՄԱՐՍՈՂՈՒԹԵԱՆ Ժամանակ:

Պէպսին „Բուգօ“ ճանաչված է փարիզի բժշկական Ակադեմիայից և արժանացաւ առաջին մեդալների փառքի աշխարհահայրում 1867 թ. ՎԵՆԵՍԻԱ 1873 թ. ՖԻԼԱԴԵԼՖԻԱՅԻ 1876 թ. և ՓԱՐԻՋԻ 1878 թ.:

Paris: Hottot—Boudault, 7, Avenue Victoria.

Գլխաւոր պահեստը թիֆլիսում՝ Բարձրագոյն հաստատված կովկասեան ընկերութեան գերատան ապրանքների վաճառման:

Դէպօ Շահ-Պարսեանցի, և Գրիգորի ալ զեղաններում:

Մ. Ն. ՏԵՐ-ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆԻ ՊԱՇԵԱՏ

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՄԱՆՐԱԾԱԽՍ

ԱՐՄԵԱՆՍԿԻ ԲԱԶԱՐ, ԿԱՏՈԼԻԶՍԿԱՑԱ ՓՈՂՈՑԻ ԱՆԿԻՆ, ՏՈՒՆ № 13

ՎԵՆԵՍԻԱՅԻ ԿԱՐԱՍԻՔ, զանազան աթոռներ 35 ռուբլուց զիւրկը, բազիկաթոռներ 6 ռ., զիւրկներ 12—25 ռ., կաշիք, մանկական աթոռներ և այլն: ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՀԱՍԱԼՆԵՐ, ճանապարհի մահախաչներ, պահարաններ, ծալիղ սամօվաներ: Զեմօղաններ 2 ռ. 75 կ.—26 ռ., սակիօյաժ ձեռքի և ուսից կախելու, ճանապարհի սոււկաներ, ճԱՆԱՊԱՐՀԻ ԱՐԿԵՐ 5 ռ. 50 կ.—30 ռ.:

Սամօվաններ, խոհանոցի պղնձե ամաններ, կօֆէյնիկ, թէյամաններ, ութոներ և աղալու գործիք, գերմանական էմալով ամաններ, ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐՍՈՂՈՒՆ ամաններ 40 ռ., երես լուսնալու պղնձե և ժետի ամաններ:

ՊԱՏԻ ՀԱՅԵԼԻՆԵՐ 9 ռ., տուալէտի հայելիներ 2 ռ. 40 կ.—13 ռ., զանազան մետաղների մոմակաշներ 1 ռ.—15 ռ., սեղանի գոլաներ 4 ռ. 50 կ. և թանգ, թէյի զգալներ Ֆրաժէն, մէլիօրի, լեհական և բրիտանական արծաթից աւելի էժան, քան թէ ուրիշ տեղ, դանակներ, պատառաքաղեր 2 ռ.—26 ռ.:

ՎԱՐՇԱՎԱՅԻ ԿՈՇԻՒՆԵՐ Կանանց և մարդկեանց, հովանոցներ կանանց և մարդկեանց, ուսական և անգլիական պողպատե և երկաթե դանակներ, յայտնի գործարաններից, 10,000 հատ անգլիական և գերմանական կողպէքներ 10 կ. և աւելի:

ԲԵՎՈՎԵՐԵՆԵՐ զանազան տեսակի 3 ռ. 50 կ.—35 ռ., պատրօններ բէօլիքներ համար, հրացան 6 ռ. և աւելի, զանազան վեշալկաներ, կշիռքներ: Անգլիական և ամերիկական կլէճնկա 50 կ.—2 ռ. արշիւն:

Մշտապէս ունեւ 10,000 Ֆ. ԹէՑ Պօպօլ եղբայրների, կաֆէ ՄԻՍԵԼՍՕՆԻ, թէյի համար խմորեղէն էյնեմի, ԲԵՆԳԱԼԻԻ սիգարների, հոտաւէտ ջուր (Օդէ-կօյօն) ծխիղ փռէք, պուզրա, գլիցերինի սապօն և այլն, աւելի էժան քան թէ ուրիշ տեղ:

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ զաւանդեղի զանազան ԱՊԱՆՔՆԵՐ, ծխախոտի արկղ, զրամարկ, քսակներ, սանդղներ, շապիկներ, լայիկ ձեռնոցներ կանանց, զինուորական զամբի ձեռնոցներ, զարուս, թէյեր, բրօնզի և մարմարի թանաքամաններ, միւրամաններ, գրիչներ, մոտիտներ, գրչակիթեր, սուրգուչ, փօստի թուղթ, ծրարներ և այլն:

ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ խցաններ (պրօքկա) հանքային ջրերի, զարեջրի, զինու. և գեղատան ապրանքների համար, նոյնպէս և ուրիշ առարկաներ:

Վերև յիշված բոլոր առարկաները ունեւ մեծ քանակութեամբ և ստանում եւս ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ և ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ գործարաններից անմիջապէս:

Առևտրականներին զիջում և առանձին պայմաններ:

Օտարաբաղադարձ կարող են զիմել. ТИФЛИСЬ. М. Н. ТЕРЬ-НИКОГОСОВУ.

78—100

Վերականգնեցող ՄԱԿ-ՄԱՍ ՏԵՐ, մազերը ամրացնող և նրանց ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՑՆԸ վերագործող: Գինը 2 ռ. շերտ, ՓՈՍՏԱՅՈՎ ուղարկված 2 ռ. 49 կօպ. ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ խանութի մէջ

ՄԻ և նոյն տեղը ԻՒՆԱՅԻ ԻԻԳ, մազերը ամրացնելու համար, 1 ռ. ամանը և վրձին գլխացաւի դէմ, ՏՈՒԱԼԵՏԻ ՍԱՊՈՆ և հոտաւէտ ջրեր և այլն: 85—100

ՎԻԵՆԱՅԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ՄԱՆԻ

ԲԱԹՈՒՄ, ՏՈՒՆ ԹԱՅԻՐՈՎԻ

ՄԵԾ քանակութեամբ ապրանքների պահեստ և վաճառատուն, ուր գտնվում են մեծ քանակութեամբ ամեն տեսակ կօշիկներ-ոտնամաններ, գուլպա-չօւլքիք, հովանոցներ-զոնտիկներ, հագուստներ տղամարդի և կանանց, աղուկներ-բաղադարձ կովկասի ձա՝ շակով, շապիկներ, ժամացոյցներ, ոսկե և արծաթե: Ամեն տեսակ սպիտակեղէններ (շուշեղէն), որպէս են ստաքաններ, վաղեր և այլն: Նոյնպէս և զանակներ, պատառաքաղներ-գրչակներ Ֆրաժի Ֆարրիկից և հասարակ տեսակներից, կոճակներ, քաթանեղէն, գրչխարիներ և այլն և այլն ամեն ապրանքից գտնվում են մեծ քանակութեամբ շատ տեսակներով: Ծախվում են Ֆարրիկի գնով և առանց աւելցուկի (без-запроса): Ընդունում է պատէքներ օտարաբաղադարձ ամեն տեսակ ապրանքների:

Հասցէն БАТУМЪ, Мани, д. Таирова.

ՄԱՆԻ